

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lapfőigazgató: „Bácsmegyei Függetlenségi és
48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Erzsébet-körút 13. sz.**
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Leszámolás.

II.

Amikor a vármegyével és az ő vitéz Sanchó Pansájával megkezdett szóváltásunk folytatásához fogunk, akkor látjuk, hogy nagyon kacskaringós és zeg-zugos utat kellene megjárunk, ha a tisztelt urak zavaros, kapkodó és összekuszált előadását nyomon akarnók követni. Mert, a rossznyelvű szószátyárok szokása szerint, minden logikai rend nélkül, tücsköt-bogarat összebeszélnek, fűt-fát összehordanak, talán abból a ravasz taktikából, hogy bajosabbá tegyék az eligazodást és az olvasó ne lássa a fáktól az erdőt.

Mi tehát, a könnyebb áttekintés okáért, lehetőleg csoportosítjuk a vita anyagát és először is azokkal a vádakkal végzünk, amelyekkel a Fernbach-korszakot akarják befeketíteni a tisztelt urak, hogy a saját becses képükre formálják azt át.

Azt mondják, hogy Fernbach Károly a főispáni székben az üldözés politikáját követte; politikai ellenfeleivel szemben bosszúhadjáratot és embertelen hajszát folytatott.

Szó nélkül elmehetnénk e mellett a nevetséges koholmány mellett; mert nincs ebben a vármegyében egy teremtet lélek, aki ne tudná, hogy ennek a vádnak éppen az ellenkezője az igaz. Igenis, éppen azon csodálkozott és — valljuk meg — zúgolódott is a közönség, hogy Fernbach Károly nemcsak nem sietett eltávolítani és ártalmatlanná tenni azokat a kisebb-nagyobb basákat, akik itt, Vojnits báróék szárnyai alatt, évtizedeken át zsarnokoskodtak a nép fölött, hanem igazán bámulatos nagylelkűséggel, kíméletesen, sőt nobilisan és atyailag bánt velük.

Legjobban bizonyítja ezt *Hauke Imre polgármester* esete, akit üldözött mártírként akarnak az urak most fel-tüntetni. Nem szükséges erről sokat beszélni, mert mindenki tudja itt, hogy ha volt valaha polgármester, aki megérdemelte, hogy csúfosan továbbítsák a városházából, úgy Hauke Imre volt az. A közhangulat akkoriban annyira ellene fordult, hogy nem volt ebben a város-

ban gyűlöltebb és utáltabb ember önála. Maguk a szerb városatyák, akik ma egy követ fújnak vele, akkor a legkérlelhetlenebb ellenségei közé tartoztak. A hivatalos vizsgálat olyan botrányos mulasztásokat derített ki rá, hogy egy szempillantásig sem lett volna szabad ötlet a polgármesteri székben megtűrni. Tehetetlensége, a hivatalra való képtelensége, megbízhatatlansága, mulasztásai és visszaélései a csordultig megtöltötték a poharát, s a törvényhatósági bizottság, a közvélemény nyomása alatt, bizonyára irgalmatlanul elsöpörte volna, ha Fernbach Károly főispán, rosszul alkalmazott nagylelkűséggel, egérutat nem engedett volna neki. Az 1908-iki emlékezetes közgyűlésen Fernbach Károly vitte keresztül, egész befolyásának latbavetésével, hogy felfüggesztés helyett egy évi szabadságra bocsátották; amely idő alatt aztán sikerült neki az időközben összeverbuvált közgyűlési többséget maga felé hajlítani és kiintrikálni, hogy továbbra is megmaradhatott a városházánál, ahol, ha az előző alkalommal Fernbach védőszárnyai alá nem veszi, nem lett volna számára többé hely. Hálából, persze, nem mulasztotta el megmentőjét a legelső kínálkozó alkalommal megmarni. S íme, barátai és cinkosai most azt merészelik állítani, hogy Fernbach bosszújának áldozata volt. Perfidiát és méltatlanságot már láttunk sokat, de szemérmertlenségben ez csakugyan a párját ritkítja.

Nem sokkal szelídebb minősítést adhatunk annak a másik vádnak sem, hogy Fernbach, a kandidáció révén, ki akarta szorítani a 67-es tisztviselőket. Merőben ellenkezőleg: igazán túlhajtott lojalitással bánt velük, atyai jóindulattal akarta őket jobb útra téríteni, azt a bibliai elvet vallván, hogy: „Többet ér egy megtért bűnös száz igaznál.” Ott volt például *moszori Mikoserits Kanut*. Ismeretes dolog erről az úrról, hogy Fernbach Károlyt, kevéssel főispánná történt kinevezése előtt a közgyűlésen brutálisan megtámadta s vele szemben mindenkor ellenséges módon és szinte kihívóan virtuskodott. Szorongott is aztán és sunyított, lapult a vitéz úr, mikor jött a tisztujtás, mert — a maga fontján

mervén — biztosra vette a megtorlást. Őszintén megvallva, sokan szívesen is látták volna, ha a főispán, érdeme szerint elbánt volna vele. De Fernbach Károly, ideális ember léte, nemes bosszút állott durva ellenségén; mert nemcsak háborítlanul meghagyta őt a tiszteli fő-ügyészi állásban, de mindig kitüntető módon és feltűnő előzékenységgel bánt vele. Mások is voltak a tisztikarban, akiknek sok volt a rováson, s akiknek kiszorítását sokan szívesen látták volna, de mikor ilyesmit emlegettek, Fernbach Károly energikusan kijelentette, hogy inkább lemond a főispánságról, sem hogy az üldözés látszatának is az odiumát magára vegye, vagy éppen segédkezett nyújtson bármelyik tisztviselő kiszorításához. S íme, mégis van bátorságuk az uraknak most azt állítani, hogy Fernbach bosszúállást tervezett ellenük; holott mindenki tudja, hogy nemcsak a kandidációnál nem érezte a hatalmát és nem tanusított semmi animozitást, hanem a választásokat sem iparkodott befolyásolni. Hiszen, még a főispáni hatalomtól közvetlenül függő választók is szabadon, minden presszió nélkül gyakorolhatták szavazati jogaikat; annyira szabadon, hogy amikor a főispánnak is volt valamely állásra jelöltje, a vármegyei tisztviselők tulnyomó része és a községi jegyzők — akik fölött pedig mindig ott függ a főispáni Damokles kard — nemcsak ellene szavaztak, hanem nyíltan és szinte hivalkodva és tüntetően ellene is korteskedtek a főispán jelöltjének. S mikor az illetőket megkérdezték, hogy mernek ily nyíltan ujjat húzni a főispánjukkal, azt a — közforgalomba került — jellemző és frappáns választ adták: „*Ha Fernbach ellen szavazunk, azért nem lesz semmi büntetésünk; de ha Vojnits báró ellen szavaznánk, az azt soha se bocsátaná meg és ha még egyszer hatalomra kerül, kegyetlenül bosszút állna rajtunk. Azért okosabb dolog nekünk Fernbach ellen véteni.*” Ime, ilyen volt a „rab-szolgaság” Fernbach főispánsága alatt.

A megyebizottsági tagok választásánál is egész a túlzásig ment Fernbach Károly lojalitása politikai ellenfeleivel szemben. A községi jegyzők és más,

a hatalmi befolyás alatt álló faktorok révén könnyű lett volna a saját politikai párthívei megválasztását presszionálni; de annyira puritán módon tartózkodott minden erőszakolástól, hogy még a saját vótársa kerületének függetlenségi jelöltjei megválasztását sem vitte keresztül; ami a saját pártja körében is visszatetszést keltett. Megengedte továbbá azt, hogy a törvényhatósági választások vezetésére kiküldött elnökök túlnyomó része az ő politikai ellenfelei közül került ki. S megengedte, hogy az országos képviselőválasztás intézésére hivatott központi választmányban ellenfelei ép annyi taggal voltak képviselve, mint a saját párthívei; aminek következménye lett aztán Niko-lits választási elnöksége.

Lojalitását és nagylelkűségét oly biztosra vették az alája rendelt tisztviselők, hogy csupa hálából fesztelenül ellene szavaztak a közgyűlésen éppen akkor is, amikor lakbérük fölemelését kieszközölte és a községi jegyzők nyugdíj szabályzatának jóváhagyását keresztülvitte, aminek következtében a bácskai jegyzők ma akkora nyugdíjat kapnak, mint a királyi tábla bírái.

Hogy mennyire üldözte politikai ellenfeleit és mennyire pályázott a kenyerükre, azt világosan illusztrálja az a tény, hogy iroda igazgatóvá nevezte ki Czálinger József irnokot, Vojnits báró magán titkárát, intimusát és fanatikus hívét. Ugyan láttak-e az urak ilyen esetet valaha a 67-es rendszer idejében, egyetlen egyet is, nem csupán Bácskában, hanem egész Magyarországon?

Hát arra a pártatlanságra tudnak-e analógiát mutatni, amit Fernbach Károly megtett, hogy Grünernek, legnoturiusabb politikai ellenfelének, személyes érdemei méltánylásául és arravalósága elismeréséül, a függetlenségi párt részéről följánlotta a törvényhatósági bizottsági tagságot? Van-e olyan függetlenségi ember a világon, akivel a 67-es urak ezt megtennék, ha mindjárt az egekig érnének is a személyes érdemei?

A palánkai fősztolgabíró-választást nem a főispán törvénytelen eljárása, hanem a kandidáló bizottság 67-es tagjai kötelességszegése miatt semmisítették meg, akik, mert a főispán nem deferált nekik, otthagyták a kandidáló bizottságot.

A tisztelt urak még a Késmárky Béla bukását is a szemére vetik Fernbach Károlynak, mert — szerintük — korteskedett Késmárky ellen s ennek köszönhető, hogy e nagy férfiú nem juthatott be a törvényhatósági bizottságba. — Nos, hogy miként szokta magát exponálni Fernbach Károly a választásoknál és miképpen szokta presszionálni a tisztviselőket, azt már fentebb kifejtettük. Egyszerűen nem

hisszük tehát el a Fernbachnak tulajdonított korteskedést. Egyébként pedig aligha akad tíz ember a föld kerekén, aki valami nagy nemzeti kalamitásnak tartaná, hogy ez a fiatal úr nem ül a zöld asztalnál. Nem akarjuk őt aposztrofálni — noha a tisztelt urak provokáltak rá — de már ha szóba hozták, akkor lehetetlen eszünkbe nem jutni, hogy ez az úr a Drakulits választásnál levizsgázott, aminek emléke ma is él a köztudatban; nem csoda tehát, hogy a közönség ellenszenvvel viseltetik iránta. Abba az illúzióba azonban ne ringassák őt az urak, mintha a függetlenségi párt, vagy annak elnöke szükségesnek tartaná *harcolni* ellene. Nem; ami korteskedés a kérdéses alkalommal történt, az nem Késmárky úr *ellen*, hanem csak a saját jelöltünk *mellett* történt. Az a fiatal úr ugyanis még kis legény arra, hogy mi háborút viseljünk ellene; majd ha *valaki* lesz, akkor — talán megtörténhetik. A tisztelt urak azonban most valószínűleg azért udvarolnak neki, mert hallották, amiről mi is hallottunk, hogy a Konyovits Dávid helyére, vagy ha az nem sikerül, akkor a Hauke Imre helyére aspirál No, nekünk még az *akarnokság* nem imponál — Azért, kegyes engedelmiükkel, napirendre tértünk fölötte.

Hátra van még az úgynevezett „Sztzilich eset.“ Hát kifogásolják Sztzilich fősztolgabíró megválasztását? Kérdezzék meg a mostani főispánt és alispánt, azok bizonyára megfogják mondani, hogy Sztzilich fősztolgabíró olyan köztisztviselőben és közszeretben álló, jellemes ember és kiváló tisztviselő, hogy őt, általános elismert érdemei alapján meg kellett választani és nem lehetett mellőzni. Erre nézve különben bátrak vagyunk a tisztelt urakat emlékeztetni arra a saját bevallásukra, hogy a 67-es többség eltökélte, hogy Fernbach Károly jelöltjeit nem választja meg. — Ebből a logika szerint (talán tetszett már hallani valamit a logikáról?) az következik, hogy Sztzilich fősztolgabíró nem volt a Fernbach Károly jelöltje, mert akkor az urak *csak azért se* választották volna meg; vagy pedig: nemcsak a főispán, hanem a 67-es többség jelöltje *is* volt. Ezt mondja a logika és az ellen nincs apelláta.

Az igaz, hogy egy másik Sztzilich községi jegyző lett. — De álljanak elő egyetlen bizonyítékkal, hogy ezt a választást a főispán presszionálta. Hatalmánál fogva talán tehette volna, de soha se avatkozott az ilyen dolgokba. Pedig könnyen megakadályozhatta volna például azt, hogy a mostani főispán vejének a testvérét, az alig 24 éves és kevés jegyzői gyakorlattal bíró Jablonszky

Elemért, bajsai jegyzővé válasszák; de nem tette, holott nagy oka lett volna rá, mert e miatt pár tucat régi, érdemes segédjegyzőt mellőztek.

Nepotismusról, erőszakoskodásról, presszióról, visszaélésekről, üldözésekről tehát kár volt fecsegni, mert ezek a Fernbach-éra krónikájából hiányzanak. Hanem, ha már az ilyen témákat piszkálgatják, hát majd lesz szerencsénk legközelebb a tisztelt urak közéleti bűnlajstromából az efféléknek olyan tömegét föltálatni, hogy szédülni fognak tőle.

Vigyázat! Lopnak!

Nem szeretjük a drasztikus szölamokat; s józslésünk ösztönszerűleg visszariad a vaskos kifejezésektől. De most mégis szeretnénk bekiáltani minden függetlenségi választó ablakán: „*Vigyázatok a jussotokra, mert el akarják lopni!*“

Most indul meg ugyanis ország-szerte a képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása. A jövő évben akár országos képviselőválasztásnál, akár törvényhatósági bizottsági tagválasztásnál azok a polgárok szavazhatnak, akiket most fölvesznek a választók névlajstromába. Aki abból kimarad, annak lehet bármilyen kétségtelen joga, fizethet bármennyi adót: a választásban részt nem vehet, egyszerűen jogfosztott páriává lesz.

S úgy látszik, a kormánypárti táborban attól tartanak, hogy a közel jövőben még új képviselőválasztások lehetnek. Nem valószínű ugyan, hogy ez csakugyan bekövetkezik, de nem is lehetetlen. Alakulhatnak úgy a politikai viszonyok, hogy a heterogen elemekből összetákolt kormánypárt váratlanul fölbomlik, vagy legalább is akcióképtelenné válik, úgy, hogy a kormány vagy kénytelen lesz lemondani, vagy új választásokkal kell kísérletet tennie.

Arra azonban mérget lehet venni, hogy ezek az emberek a hatalomból önként és könnyű szerrel távozni nem fognak. Könnyebb az éhes kutyát elverni a húsos fazéktól, mint Khuenékat kitéssékelni a bársonyszékből; s az a szedett-vedett népség, amely a parlamentben Khuenék háta mögött ül, többnyire olyan alakokból áll, akik, ha kidobják őket az ajtón, megkísérlik bemászni az ablakon. De harmincmillió „választási argumentumot“ nem lehet ám minden esztendőben összeharócsolni; pénz nélkül pedig bajos az osztrák politika mellett lelkesedésre hevíteni a választókat.

„Ha rövid a kardod, told meg egy lépéssel“ — mondja a régi harci regula. Bizalmas figyelmeztetés ment tehát — hír szerint — mindenfelé, ahol kormánypárti kezekben van a választási lajstrom összeállítása, hogy be kell venni a választók névjegyzékébe, válogálás nélkül, minden „hozzáférhető“ elemet; viszont, amennyire lehet, ki kell feledni a függetlenségi polgárokból mentől többet. Persze, ez nem formaszzerű *hivatalos* utasítás, hanem az *alattomban* működő *pártvezetők* rejtett óhajta, amelyet

bizalmasan közölnek mindazokkal, akik arról ismeretesek, hogy hajlandók az efféle óhajtatást parancsnak tekinteni.

Nem mernék megesküdni rá, hogy ilyen napiparancs nem érkezett a bácsmegyei „gutgesint” elemekhez is, akik közül sokra ráillik az a mondás, hogy: „Könnyű Katót táncra vinni.” Már jött ugyanis hozzánk panasz egyik telepese községből, ahol az idén 10 koronával feljebb akarják srófolni a földadó cenzust, hogy a függetlenségi párt rendíthetetlen hívei közé tartozó telepeseket ilyen kerülő úton megfoszthassák a választójogtól. És hallottunk bizonyos hamiskás tervekről Zomborra vonatkozólag is, amely tervek már csak azért is valószínűek, mivel könnyen megtörténhetik, hogy a Konyovits mandátumának megsemmisítése egész az év végéig elhúzódik s az új választás már a most összeállítandó választási listára alapján történik, amikor aztán igen célszerű és ügyes sakkhúzás volna, ha például a németeket — akiknek visszautasítását a Kuria bizonyára jogtalannak és törvénytelennek fogja kimondani — könnyebb-ség okáért egyszerűen kihagynák a lajstromból.

Mellesleg mondva, más országban az ilyen „fogások”-ra még gondolni se merne senki, mert a lámpavasra húznák, azt a vakmerőt, aki afféle nikolicskodást vinne véghez. De Magyarországon oly nagy az erkölcsi színvakság, hogy ezeket az istentelenségeket közönségesen nem is tekintik becstelen merényletnek, hanem olyan politikai snájdigságnak, amelyért közmegvetés helyett jutalom, dícséret, sőt sokszor még kitüntetés is jár. Nálunk, ha valaki ellop öt garast, azért bizonyosan becsukják; de aki polgártársainak legszentebb jogát, az alkotmányos szavazati jogot rabolja el, annak a legtöbb esetben még a hajszála se görbül meg: uti figura docet. Vagy ha elítélik is a merénylőt valamelyes pénzbüntetésre, hát titokban megfizeti helyette a — pártkassza s azzal a megsértett jogrend helyre van állítva.

A választó polgárok alkotmányos jogainak védelme tehát nincs kellő erkölcsi és hivatalos garanciákkal biztosítva s ha sérelmek történnek, az illető érdekelt felek többnyire az önvédelemre vannak utalva. Itt betű szerint alkalmazható az a közmondás, hogy: „Aki magát elhagyja, azt az Isten (és a törvény) is elhagyja.”

Nem hiába kongatjuk a vészharangot, mert ha mostanában, vagyis még a választási reform előtt, új képviselőválasztásokra kerülne a sor Magyarországon, akkor vagy kiköszörüljük a tavalyi csorbát és erőteljesen szembeállítjuk a hamisítatlan nemzeti akaratot az osztrák politikával és a kiarendált lettek árulásával, vagy helyrehozhatatlanul tönkremegy az ország és hosszú időre megfosztanak bennünket attól a velünk született jogtól, hogy a saját sorsunkat a saját belátásunk szerint intézhessük. Kimondhatatlanul fontos és esetleg végzetes lehet tehát hazánkra az a választási lista, amit a közel napokban összeállítanak.

Itt Zomborban, ahol eleven párt-szervezetünk van és nyitott szemmel örökös s hozzáértő elemek tartják kezükben a vezetést, bizonyára vissza tudnók verni a visszaéléseket és merényleteket, ha esetleg megkockáztatnák; de künn a községekben többnyire magukra vannak hagyva párhíveink és nem képesek a jogaikat sikeresen megvédeni.

Azért idejekorán figyelmeztetjük elvtársainkat, hogy ne vegyék közömbösen ezt a fontos dolgot, senki fiának ne engedjék meg a jogaikat elorozni. Bizalommal forduljanak hozzánk tanácsért, utbaigazításért és közöljék velünk esetleg fölmerülő penaszaikat. Ha valakin sérelem esik, számíthat a mi szolidaritásunkra. De ne csupán a saját személyes jogaikra legyen gondjuk, hanem öröködjének az összes elvtársak jogai fölött és ne tőrjék az ellenfelek túlkapásait. Egymás jogainak védelmében tekintetben kölcsönösen támogassuk egymást, egyesítsük erőnket és tartsuk szem előtt azt az irányelvet: „Egy mindnyáért és mindnyájan egyért.”

Vizsgálat a petíció ügyében.

Az ellenpetíció.

Negyvenharmadik nap.

Május 30-án a Czigits Nikola korcsmájában állítólag végbement etetés-itatásról szóló mese volt napirenden. Mindjárt hozzá tehetjük, hogy ez az összejövetel is a tilalmi időszak előtt volt; de ettől eltekintve is, megint teljes kudarc érte Konyovitsékat.

Kihallgatásra került 21 tanú. Tizennégyen, úgymint: Bosnyák Mihály, Dzsinitz Mihály, Dzsinitz Rókus, Dzsinitz Marján, Dzsinitz Ferenc Xavér, Dzsinitz Jakab, Gromilovits Károly, Bosnyák Iván (Gyena fia), Dzsinitz Mihály (Mátyás fia), Bosnyák Mátyás, Bosnyák József (Tóbiás fia) — nem tudnak semmit, nem voltak Czigits Nikolánál, nem is hallottak az ott történetekről.

Maga Czigits Nikola korcsmáros vallja, hogy nála 40—50 választó összegyülekezett, mindegyik rendelt magának italt és fizetett is. Később oda ment Rados Márk, rendelt több liter bort és beszélt a választókkal; hogy mit, azt nem tudja. Oda ment aztán Fernbach Péter is, pár úri emberrel, leültek Rados mellé, onnan nem is mozdultak, míg el nem mentek, ami félóra múlva megtörtént; akkor kiürült a korcsma is. Ennivaló nem volt, elfogyhatott 25—30 liter bor. Dr. Gombos Ignác vallja, hogy május 7-én volt Fernbach Péterrel előbb a Csicsovacska, azután a Czigits korcsmájában, ahová már Mayer és Turányi ügyvédek is velük mentek. Amit ők négyen megittak, azt Fernbach és ő fizették ki; hogy a jelen volt polgárok ingyen ittak-e, vagy fizettek, azt nem tudja. Ők a választókkal se nem beszéltek, se nem kocintottak; rövid tartózkodás után haza mentek.

Kuntits Ferenc vallja, hogy május 7-én többedmagával megjelent Czigits korcsmájában; kevés italt ittak és beszélgettek. Később Fernbach is oda érkezett három úri emberrel; ők azonban a polgárokhoz nem is szóltak. Etetés-itatásról nem tud, szavazásról nem volt szó. Csuvardits Ferenc vallja, hogy május 10-ike előtt egy napon többen összegyültek Czigits korcsmájában, ittak a maguk pénzére. Később Fernbach Péter három úri emberrel oda érkezett, akkor a korcsmáros pár liter bort tett az asz-

talra; hogy azt ki fizette, azt nem tudja; lehet, hogy Fernbach, de nem látta, se nem hallott róla. Szavazásra nem buzdította senki. Dzsinitz József vallja, hogy május 7-én ott volt Czigits korcsmájában, ivott is pár pohár bort, de nem fizetett; azt nem tudja, hogy ki fizette. Később Fernbach Péter is oda érkezett pár úri emberrel, de senkihez nem szóltak, hamarosan elmentek. Evés-ivás ott nem volt. Stöckl István vallja, hogy május elején egy este elment a Csicsovacska korcsmájába, hol a szerb kongresszusi választást beszéltek meg; onnét átment Czigitshez, ahol többen boroztak. Amit ő ivott, azt kifizette. Petró Bálint vallja, hogy jóval a választás előtt egy este összejött többekkel a Czigits korcsmájában, ahová ő majdnem mindennap jár. Ott látta Fernbach Pétert több úri emberrel. Hogy volt-e ingyen ital, azt nem tudja. Ő két üveg sört ivott, de azt kifizette a maga pénzéből. Etetés-itatásról semmit sem tud.

Negyvennegyedik nap.

Március 31-én folytatódott a Czigits féle összejövetelre vonatkozó vizsgálat. A kihallgatott 16 tanú közül nyolc és pedig: Kalmár János, Pekánovits András, Raits Antal Pál, Bosnyák Iván, Scheib Ádám, Bosnyák Antal (Máté fia) Bosnyák Dávid, Lugumerszky Dusán nem tud semmit, nem volt a korcsmában, nem is hallott az ott történetekről.

Kalmár József emlékszik, hogy május legelején volt összejövetel Czigits korcsmájában, ő is ott volt, ennivalót nem látott, kevés bort ivott, Fernbach is megfordult ott, de rövid tartózkodás után elment, beszédet, vagy szavazásra rábeszélést nem hallott. Kalmár Pál hasonló vallomást tesz, de a napra nem emlékszik. Probojcsceviits János jelen volt az összejövetelen, a napra nem emlékszik, a maga pénzére ivott, semmi beszéd vagy szavazásra buzdítás nem volt.

Kuntich Sándor vallja, hogy többed magával elment a Czigits korcsmába, a napra nem emlékszik, borozgattak, de ő kifizette a magáét, a körülötte ülők szintén; Fernbachot akkor látta, mikor az éppen távozott; beszédet, buzdítást nem hallott. Etetés-itatásról nem tud. Lajos György lényegileg hasonló vallomást tesz, azzal az eltéréssel, hogy ő Fernbachot és kísérőit nem is látta.

Bogisits Gyula vallja, hogy ott volt Czigitsnél, borozott is egy keveset, de beszédet vagy buzdítást nem hallott. Mindig a függetlenségi párthoz tartozott, azért szavazott Fernbachra. Raits Bóna május 7-én volt Czigitsnél, a maga pénzéből ivott 2 deci bort; azonkívül is ivott 1—2 pohárral, de hogy ki borából, azt nem tudja. Meggyőződésből függetlenségi. Szintén ilyen értelemben vallott Ott Mátyás, valamint Raits Pál is.

A nap eredménye Konyovitsékre nézve: „nesze semmi, fogd meg jól.”

Negyvenötödik nap.

Április 1-én Konyovitsék áprilist járattak önmagukkal. Olyan vádjuk került ugyanis szőnyegre, amelyről bebizonyult, hogy szemzenszedt koholmány, mintha csak valami rosszat akart volna vele csinálni az, aki az ellenpetíciót összefabrikálta. A vád a következő volt:

„Sztirilich Zsigmond és Méri Ignác 1910. évi május hó 20-án összegyűjtötték a választókat a Dobns Antal korcsmájában s őket az esti óráktól hajnalig nagymennyiségű borjúpörkölttel, birkagulyással, virstlikkel és kolbászokkal ingyen etették, nagymennyiségű borral, sörrel ingyen itatták, közöttük sok szivart es szivarkát osztottak ki és arra buzdították őket

felköszönőkben és egyenként, hogy ők a választáson az ingyen kapott ételek és italok fejében Fernbach Péterre szavazzanak. A kitűnő ételek és italok hatása alatt az éjjeli órákban az alatt megnevezettek mindegyike Sztřilich Zsigmondnak megígerte, hogy az ingyen élvezett ételek és italok fejében Fernbach Péterre fog szavazni.

Erre a vádra nézve 18 tanut hallgatott ki a bíró. A tanuk egytől-egyig megcáfolták a vádat. Sztřilichs Márton, Rothbauer Adol, Tápay Gyula, Pauditz József, Budimác Vence, Bálint Mihály, Török Károly, Kovalovszky József, Krizsák Lukács, Morber György határozottan kijelentették, hogy nem vettek részt az összejöveteleken. A legtöbb közülük soha sem járt a kérdéses korcsmában.

Mérő Ignác és Sztřilich Zsigmond, akik állítólag a traktát rendezték, a legnagyobb határozottsággal azt vallották, hogy nemcsak a szóbanforgó alkalommal, de soha életükben meg nem fordultak a Dobos korcsmájában, nem is hallottak róla, hogy pártjuk részéről ott valami etetés-ítatás történt volna.

Mayer István elismerte, hogy május 7-én vagy 9-én többedmagával volt a Dobos korcsmájában, beszélgettek és borozgattak, de a saját pénzükre; sem Sztřilich, sem Mérő nem volt ott. Pletikoszits Pál vallja, hogy májusban egy alkalommal Mayerrel és többekkel borozgattak és beszélgettek a Dobos korcsmájában, de ki mit fogyasztott, azt fizette is. Mérő és Sztřilich nem voltak jelen. Raics István vallja, hogy lehet, hogy abban az időben megfordult a Dobos korcsmájában, de sem áldomásiváson, sem értekezleten részt nem vett. Mérőt és Sztřilichet ott nem látta.

Federer András vallja, hogy mint szomszéd, járatos a Dobos korcsmájában; emlékszik, hogy tavaly májusban több elvtársával összejött ott, de sem evésről, sem ivásról nem tud; amit elfogyasztott, azt a sajátjából fizette; Mérőt és Sztřilichet ott nem is látta; Csaknem szóról-szóra ugyanilyen vallomást tett Borsos Ferenc is. Höger Márton vallja, hogy egyszer májusban volt Dobosnál többekkel, beszélgettek a választásról és borozgattak is, de ő kifizette, amit fogyasztott, fizettek a többiek is. Ingyen evés-ivásról nem is hallott. Sztřilichet és Mérőt ott soha nem látta.

Nyilvánvaló ennél fogva, hogy az egész mesét az ellenpetíció készítője vagy aláírói fundálták ki. Az ilyen vakmerő kitalálásokat azonban büntetlenül hagyni nem lehet. Jó lesz egyszermindenkorra kedvét szegni a tisztelt mamelukoknak attól, hogy szemenszedett koholmányokkal és kieszelt mesékkel félrevezessék a bíróságot és ártatlan embereket meghurcoljanak és zaklassanak. Meghurcolt és hamisan megvádolt párthíveink meg is teszik a bűnvádi följelentést, hatóság előtti rágalmozásért az ellenpetíció aláírói ellen.

Vármegyei közgyűlés.

Aki szereti a paródiákat és ellensége a municipális önkormányzatnak, az jól teszi, ha szorgalmasan eljár Bácsbodrog vármegye közgyűléseire: mert ott olyan karrikaturáját láthatja a vármegyei életnek, amelynek nem találja párját nagy Magyarországon. Csekély 420 tételből álló tárgysorozatot alig néhány óra alatt úgy el tudnak intézni, hogy ököllet törüli utána a szemét a közönség. Az elintézés ugyanis abból áll, hogy a referensek két-három szóval előadják a javaslataikat, rá se hallgat, persze, senki; a főispán pedig röviden kijelenti: „elögdattatik“ s azzal rohannak tovább. Tanács-

kozásról, kritikáról szó sincs. Akarmelyik közigazgatási gyakornok bizvást elmondhatja, hogy: „a vármegye én vagyok“ — mert amit ő papírosra rakott, lehet az akármilyen zöldség, arra behunyt szemmel ráüti a pecsétet a tisztelt közgyűlés. A referensek pedig többnyire azt nézik, hogy mi az álláspontja a szolgabírónak, vagy esetleg milyen információt ad a jegyző. Ilyen körülmények között lejárt a hitele nálunk a felebbezési jognak is. Lehet akármilyen sérelmes a községi határozat, a vármegye föltétlenül jóváhagyja; ellenben hozhat bármilyen bölcs határozatot a község, a vármegye biztosan megsemmisíti, ha a főszolgabíró, vagy a jegyző úgy akarja. Egyszerűen csak kerékkötője tehát a törvényhatósági közgyűlés a közigazgatásnak ott, ahol jogszolgáltatást várnak tőle; kerékkötője annyiban, amennyiben meglassítja az eljárást, mert aki valami eredményt akar elérni, annak át kell esni a törvényhatósági elintézés formaságán, hogy aztán hosszú idő múlva fölvihesse az ügyét a magasabb fórumhoz, ahol esetleg orvoslást vagy jogszolgáltatást kaphat.

Eppen azért nem nagyon érdeklődünk ezidő szerint a közgyűlések iránt; s ez így lesz mindaddig, míg a vármegyei ellenzék szervezkedése megtörténik s az ellenzék elfoglalja helyét a közgyűlésen, hogy életet: kritikát és tanácskozást vigyen a törvényhatósági életbe.

Ezt annak magyarázatául mondjuk el, hogy a március 29-én tartott vármegyei közgyűlésről nem hozunk részletes jelentést. Majd hozunk akkor, ha lesz miről referálni. Egyelőre csak arra szorítkozunk, hogy a határozatokból kiemeljük, ha van valami különösen említésre méltó. A gyárilag elintézt aktákról nem érdemes beszélni; hiszen a pusztá referadából maga a közgyűlés sem ismeri a tényállásokat, hogy lehetne tehát az ellenzéki sajtónak a határozatok kritikai méltatásába belemenni? Szélmalom-harcot nem akarunk folytatni; de majd eljön az ideje nemsokára annak is, hogy rendes tárgyalások lesznek a közgyűlésen. Akkor majd mi is ott leszünk és részletes tudósításokat közlünk az ott törtétekről.

HIREK.

A vármegye az új érsekhez. Bácsbodrog vármegye március 29-én, tartott közgyűléséből meleghangú táviratban üdvözölte kinevezetése alkalmából Csernoch János kalocsai érseket.

A zombori postahivatal új vezetője. A temesvári kir. posta- és távirat-igazgatóság a zombori posta- és távirat-hivatal vezetésével *Zsombokrétly* Dezsőt bízta meg.

Csernoch érsek Zenta díszpolgára. Zenta város képviselő testülete, március 24-én, tartott közgyűlésében Csernoch János kalocsai érseket egyhangulag a város díszpolgárává választotta; táviratilag üdvözölte és elhatározta, hogy a beiktatáson küldöttségileg képviselteti magát s a díszpolgári oklevelet ugyanakkor nyújtja át az új érseknek.

Kinevezés. A vármegye főispánja *Dekker* Oszkár közlegyakornokot tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki.

Jutalmazás. „A jókedvű adakozót szereti az Isten“ — mondotta valamikor Tisza Kálmán, a biblia nyomán. Ennek okáért Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottsága, március 29-én, tartott közgyűlésében *Popovits* Sebő vármegyei főlevéltárosnak 400 korona, *Vidákorits* János lastromozónak pedig 300 korona pótlékot szavazott meg.

Üres a város kasszája. A Hauke uralom nagyobb dicsőségére, április 1-én megtörtént az a botrány, hogy Zombor város pénztára nem tudta kiszolgáltatni a tanítók járandóságát, mivel egy garas se volt a kasszában. A többi városi alkalmazottakat kifizették, de már a tanítóknak nem jutott; azt mondták nekik, hogy jelentkezzenek a nyugtákkal majd három nap múlva, akkorra gondoskodnak pénzről. Hát ha három nap alatt tudnak teremteni, miért nem tudtak elsejére? Ha lett volna rá gondjuk, bizonyára nem esett volna meg ez a szegény a városban. De hát, persze, a tanítók túlnyomó része az ellenzékhez tartozik, azokat nem árt egy kicsit megvekszálni; Hauke úr becses feje nem nagyon fáj értük; viselje gondjukat az, aki „az égnek madarairól és a mezőknek lilomairól gondoskodik.“

Kuglipálya megnyitás. A zombori függetlenségi és 48-as kör kerti helyiségében lévő kuglipályát április 2-án, vasárnap megnyitják; amire fölhívjuk a kortagok figyelmét.

Előadás a nemzetiségi kérdésről. *Jászay* Oszkár, az ismert szociálpolitikai agitátor, Zomborra érkezik és — mint a falakra ragasztott hirdeteméyekből látjuk — április 2-án, vasárnap délután 5 órakor nyilvános előadást tart a *nemzetiségi kérdésről*; amely most, amikor a kormányhatalom vezérlete alatt *kombinált hadjárat* folyik a magyar nemzeti irányzat letörésére, bizonyára időszerű és érdekes thema.

Adomány a zombori reform. egyháznak. A vármegye közgyűlése, a zombori reform. egyháznak, templomépítésre 1000 koronát adományozott.

Halálozás. Csuvardits Antal, 20 éves theologus, március 29-én, élete 20-ik évében, elhunyt. Temetése nagy részvét mellett, márc. 31-én ment végbe. A közbecsülésben álló gyászoló család fájdalmában mi is, akik a mélyen sujtott atyában hűséges elvtársunkat tiszteljük, őszinte szívvel osztozunk.

A. D. M. K. E. Tiszakálmánfalván. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület újvidéki fiókja március 25-én, dr. Piukovics Sándor főgim. tanár vezetésével Tiszakálmánfalván a Driesler-féle vendéglő nagytermében ismeretterjesztő előadást tartott vetített képekkel. Az érdekes előadást nagyszámú közönség halgatta végig.

Köszönetnyilvánítás. A Matzitz-vendéglő „Budli asztaltársaság“ 25 koronát juttatott a Napközi Otthon Egyesületnek. Az emberbaráti szeretet ez igaz megnyilvánulásáért hálás köszönetet mondunk, — nem különben Mihályiné Franzl Etelka 1 zsák burgonya, özv. Uriga Lajosné és Mayer Istvánné urnők 1—1 fözet káposzta küldeményüekért.

Sertésvész Bácsmezejében. Ez idő szerint Bácsmezej területén a következő községekben van sertésvész: Szond, Cservenka, Kiskér, Överbász, Vepröd, Ujverbász, Bács-tóváros, Ópalánka, Paiánka, Parag, Szépliget, Topolya, Bácsfeketehegy, Urszentiván.

Hajók menetrendje. A Duna-gőzhajózási társaság kiadta nyári menetrendjét. Szeged és Tittel között a társaság hajói a következő menetrendszerint közlekednek: Minden vasárnap, szerdán és pénteken Szegedről indul reggel 5 órakor. Tittelről indul Szegednek hétfőn, csütörtökön és szombaton. Szegedről Adára ér a fenti háromnapon reggel 9 órakor, Tittelről Adára ér reggel 7 órakor.

Egy ügyes fodrászegéd kerestetik Kullity Mátyás fodrásztermében, Zombor.

Oltáregyesületi kiállítás. A zombori oltáregyesület április hó 2-án fogja ünnepélyes kiállítását megnyitni. Az ünnepély sorrendje a következő: Ápr. 2-án d. e. 9-kor nagy mise a tisztelendő iskolánénék zárdájában, mise után a kiállítás megnyitása magyar ünnepi beszéd és szavaltat kíséretében. D. u. 1/3—1/4 a plébánia templomban közös imádás, melynek befejeztével a bunyevác és német ajku hívek részére ugyancsak a tiszt. Iskolánénék zárdájában lesz bunyevác és német alkalmi beszéd. A kiállítás megtekintése ingyenes és mindenkinek szól. A tagok kéretnek, hogy az ünnepélyre oltár-egyesületi jelvényvel minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Eltűnt és megkerült képviselő. Hire kelt a fővárosban, hogy Ugron Zoltán kormánypárti országgyűlési képviselő eltűnt az „Angol királynő”, szállóban levő lakásáról és eltűnés előtt expressz levelekben, táviratokban értesítette rokonait, barátait, hogy öngyilkossá lesz.

Ugron azóta megkerült. Egy rendőrhivatalnok találta meg a Király-utcában, az Elitte szállodában.

Nagyon — hogy is mondjam — emelkedett hangulatban volt, mondta a portás és a szobába is egy üveg bort vitt magával. Eszébe sem volt az öngyilkosság, lefeküdt és alszik.

A rendőrhivatalnok jelentette a dolgot a központi ügyeletesnek és a Nádor-szállodába is telefonált, honnan néhány perc múlva megérkeztek Lázár István gróf, Kállay Tamás, Kállay Ubul és még mások, akik élénken tiltakoztak az ellen, hogy a rendőrhivatalnok a szobába menjen, vagy a bemenést megkísérelje, mert hátha Ugron akkor azonnal agyonlöví magát.

Erre a tiltakozásra a hivatalnok újra telefonált a főkapitányságra utasításért, honnan azt az értesítést kapta, hogy Botár Béla rendőrkapitány már elindult.

Tényleg hamarosan meg is érkezett és a képviselők tiltakozására azt válaszolta:

— Egyre megy, akkor kísérel meg öngyilkosságot, amikor bezörgetek, vagy az alatt, amíg itt várunk. Valamit tenni kell, csak bizak rá.

Egy detektívvel és a rendőrhivatalnokkal az ajtóhoz ment és bekopogtatott. Csak erősebb zörgés után feleltek belülről:

— Ki az?

— Nagyságos uram, mondotta a kapitány, egy öreg lófő székely, aki tegnap óta keresi nagyságodat sürgős, életbevágó tanácsért. Tessék kinyitni, könyörgök tessék kinyitni!

És Ugron kinyitott. Abban a pillanatban a kapitány megragadta mindkét kezét. A többiek a szobába tódultak. A párna alul előkerült egy ócska, alig alkalmas revolver, melyet, miután kiszedte belőle a töltényeket, átadott Kállay Tamásnak és azt mondotta:

— Az eltűnt megkerült, átadom az uraknak, ezzel a rendőrség munkája befejeződött. Ajánlom magamat.

Az ott maradtak pedig Ugront vigasztalták, biztatták, felöltöztették, kocsiba ültették, hat órákor haza kerültek vele szállodájába. Itt még nyolc óráig szórakoztatták, azután megreggeliztek együttesen a Huugária-szálló kávéházában, onnan pedig elmentek sétálni a Dunapartra.

Valószínű, hogy Ugron, idegességét gyógyítandó, szanatóriumba megy.

Itt említjük, hogy Ugron öngyilkossági szándékának oka gyanánt többféle dolgot emlegetnek; úgymint: kártya és börzei veszteséget, szerelmi kalandot, amerikai párbajt; már amint szokás az ilyenkor. Biztosat azonban senki se tud.

Előadás. A zombori róm. kath. legényegylet vasárnap, április hó 2-án, délután 6 órákor, saját helyiségében előadást rendez, a következő programmal: 1. A tündérek. Rudnyánszky Gyulától. Szavalja Csányi Ilonka k. a. 2. A kultura munkásai. Előadja Ferencsik Lajos dr. gimn. tanár úr. 3. Fanfare Militaire. Katonai induló Ascher Józseftől. Zongorán játsza özv. Vaeth Jánosné úrnő. 4. A tót táncmester. Humoros monolog. Előadja Vidákovits József rendes tag. Beléptidij személynként 20 fillér. Személyre szóló meghívók nem adatnak ki, az előadáson mindenkit szívesen látnak.

Felfüggesztett postamesternő. Mint értesülünk, *Ellingerné* nádaljai postamesternőt felfüggesztették az állásától, mivel hivatalvizsgálat alkalmával különböző szabálytalanságokat állapítottak meg.

Pályázat kiházasítási segélyre. Zombor sz. kir. város polgármestere, mint a Stein Janka (Hanni)-féle kiházasítási alapítvány adományozó bizottságának elnöke a fenti alapítvány jövedelméből egy 400 (négy száz) koronányi kiházasítási segélyre pályázatot hirdet. A segélyre kizárólag izraelita vallású, vagyontalan s erkölcsi tekintetben kifogástalan, jegyben járó hajadonok pályázhatnak. Pályázati kérvények a város polgármesteréhez címezve bezárólag folyó évi április hó 15-ig nyújtandók be.

A közönség köréből.

A függetlenségi elöljárók üldözése.

Teljesen megbízható kézből kapjuk a következő — aktszerű bizonyítékokkal támogatott, most éppen aktuális panaszt:

Pásztor Ferenc mélykúti lakos, községi adópénztárnok, aki 7 éven át úgy a felettes hatóság, mint a közönség teljes melegegedésére teljesítette községi adópénztárnoki tisztét, a múlt évben május 23-án azt az égbekiáltó bünt merte elkövetni, hogy a hivatalos presszió dacára kijelentette, hogy ő a függetlenségi jelöltre szavaz. Erre rögtön kiszállott a helyszínére a szolgabíró úr, megvizsgálta a pénztárt s azt teljesen rendben találta s miután ily úton nem tehetett semmit, a községi jegyző tanácsára előhúzta azt a nagy vétséget, hogy Pásztor, Polónyi volt községi tanítóval gorombáskodott, ez nyomban elég ok volt arra, hogy Pásztort állásától felfüggeszesse.

Pásztor ez ellen felfolyamodással élt, ezt express ajánlván elküldte az almási főszolgabírói hivatalra címezve. Ezen felebbezés a főszolgabíró első jelentése szerint nem érkezett oda, midőn pedig posta útján megreklamáltatt, mely szerint a küldemény a címzettnek pontosan kézbesítettett, azt jelentette az iktatóval, hogy az iktatóba be nem érkezett. Az ügyet pedig folyó évi február hó 7-ig pihentette, nem intézkedett.

Midőn pedig a függetlenségi párt jogvédő bizottságának a panaszára a belügyminiszter leírt a vármegye alispánjához s Pásztor külön kérvénnyel is sürgette ügyének a véglegzését, a vármegye alispánjának többszöri sürgetéseire a főszolgabíró végre valahára lefolytatta a fejelemi vizsgálatot s miután Polónyi tanító időközben Csongrád megyében nyert alkalmazást, nem megkeresés útján akarta kihallgatni, hanem Mélykút községébe idézte, természetesen a tanító nem jelent meg, tehát most újabb intézkedés vált szükségessé, megkereste Csongrád vármegye alispánját, hogy foganatosítsa a kihallgatást, de ezen megkeresést oly szerencsésen expediáltatta, hogy ez az összes iratokkal együtt Bácsbodrog vármegye alispánjához került. Erre a Bácsbodrog vármegyei alispán visszaküldte az iratokat, hogy talán azok Csongrád vármegyébe volnának elküldendők s így most oda is jutottak,

ahonnan nem tudjuk, hogy mikor érkeznek vissza. S mikor lesz ezen erőltetett fejelemi ügy véglegzeve s mikor lesz Pásztor Ferenc állásába visszahelyezve? Ugy látszik addig vár az almási főszolgabíró (Koller Oszkár) vele, míg a 3 év letelik, ami decemberben fog megtörténni s akkor tárgyalanná válik a visszahelyezés.

Tehát már majdnem egy éve van felfüggesztve Pásztor Ferenc ártatlanul, anélkül, hogy a hatóság ügyét véglegzezné.

De ez nem az egyedüli eset, sok volna még, de még csak Szvorény Mihály bács-madarasi lakos, szintén adópénztárnok esetét említem fel. Ez is függetlenségi ember s nem lehetett a mungó táborba terelni; tehát ellene is megindult a vizsgálat, a pénztár rendben volt, itt is tehát más okot kellett előkeresni.

Ugyanis Szvorény, Ingusz Ferenc bács-madarasi kereskndőnek kérésére, amikor pénzt szállított a bajai adóhivatalba, 100 korona illetéket vitt be s fizetett le az adóhivatalba, mert a községi adópénztárnok a törvény értelmében csak 40 korona illetéket vehet át, hivatalosan ezt krimennek vette a főszolgabíró s mert a 100 koronát nem vételezte be a naplóba, amit nem is szabad volt neki megtenni s ezért, valamint azért, hogy azon egyénektől a kiken duplán hajtották be az illetéket s ezért a második befizetést az adóhivatal el nem fogadta s így Szvorény a pénzt a feleknek visszaadta, nem kért tőlük nyugtát, ami nem is volt kötelessége. Tehát teljes korrekt s privát eljárásáért fűggesztette fel ezen adópénztárnokot.

Ez az ügy is szünetel, jöllehet, Szvorény is sürgette ügyének a véglegzését. Ennyit bemutatónak, a többi majd következik.

Ezen esetek is igazolják, hogy Koller Oszkár valóságos sportot űz a függetlenségi emberek zaklatásával.

Felelős szerkesztő: PINTER GYULA.

Zombor város üzleti tájékoztatója.

A városi park vendéglőjében minden vasár- és ünnepnap este 8 órákor tombolapestély. Hideg ételek és hűsített italok állandóan kaphatók. **Varga Ferenc**, vendéglős. 3

Báits Vitomir úri és női divatüzlete az „Arany Nap”-hoz. — Legjobb gyártmányú és minőségű úri és női fehérművek, eső- és napernyők, zsebkendők, harisnyák, bőrkeztűk, mellfűzők legolcsóbban csak nálam kaphatók. Bármily kötésű selyem nyakkendők 1 kor. 1

Boros hordók és kádár munkák állandóan raktáron. — E szakmába vágó munkák elfogadtatnak **Federer András** kádármesternél, Zombor, Zsinagóga-utca 2. szám. 1

Bogdán I. hentes mester Zombor, Zrinyi-u. 9. — Ajánlja kitünően pácolt füstölt sonkáit (utánzott kassai) a legjutányosabb árban. 2

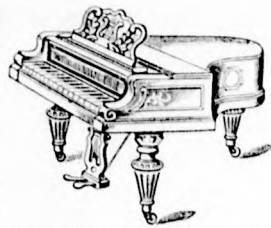
Gräber Mihály özvegye géperőre berendezett asztalos műhelye, Zombor, Deák Ferenc-körút 8. sz. — Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Készárúk az árúcsarnokban megtekinthetők. 1

Ij. Stempel Samu kőfaragó Zombor. — Ajánlja nagyválasztékú sírkőraktárát, továbbá mindennemű kő- és márványmunkáit. 1

-IGAZSÁG- Pataj Sándor republikánus lapja, Zombor. — Előfizetési ára egész évre 2 kor. 5

Nagy bútoreladás! Olcsó! Jó! Tartós!
özv. Adler Adolfné bútorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye, Zomborban, Kossuth Lajos-utca (Takarékpénztár mellett). — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és úriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is. 1

Nagy raktár első-
rendű zongorák és pianóknak **Raab Karoly** hangszerkészítő-nél, Zombor, Zrínyi-és Orgona-utcában. — Legolcsóbb zongorakölcsön intézet. Javítások és hangolások elfogadtnak. 2

SZUPPEK GYULA ÜVEGUDVAR ZOMBOR.
Üveg, porcellán, lámpa, tükör és tábla-üveg gyári raktár. — E szakmában legjelentékenyebb bevásárlási forrás. 1

SISKOVITS-féle üzletben Bercsényi út 3. sz. **zombori juhtúró** állandóan nagyban és kicsinyben, ugyanott kitűnő **borok** zárt palackokban kaphatók. 5

Tallos Gyula úri angol szabó, Zombor, Galamb-utca 6. szám. Ajánlja a legjobb hazai és angol szövet raktárát; továbbá elvállal férfi ruhák készítését gyors és ízléses kivitelben, a legolcsóbb árak mellett. 6

Ugry István keramikus, első alföldi kályha és agyagárú gyára, Zombor, Bezdáni-ut 30. Mintaraktár: Erzsébet-tér 4. sz. (Szemes ház.) Készít elsőrendű chamotte agyagból minden stílusú és színű kályhákat stb. — Átrakások és javítások jótállással elfogadtnak. 4

HIRDETÉSEK.

2657/1911. tkvi szám.

Póthirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, miszerint:

1. A Cservenka, Ó-Újsziváci Takarékpénztár cég végrehajtónak Gubicza György és neje szül. Drexler Magdolna végrehajtást szenvedők elleni 1500 kor. és járulékaí iránti végrehajtási ügyében 1401/1911. tkvi szám alatt kibocsátott árverési hirdetményben a zombori kir. törvényszék és a kir. járásbíróság területén levő, Bezdán község területén fekvő, a bezdáni 1006. sz. betétben A. I. 1—2. sorszám, 843—844. hr. és 909. ö. i. számú, végrehajtást szenvedők tulajdonául bejegyzett 202 négyszögöles jószágtestre 809 kor. kikiáltási árban Bezdán község házábanál 1911. évi május hó 8-ának délelőtti 10 órájára kitűzött árverés.

2. Mayer Miksa cég végrehajtónak Novák Gyula végrehajtást szenvedő elleni 500 kor. és járulékaí iránti végrehajtási ügyében az 1029/1911. tkvi számú árverési hirdetményben a zombori kir. törvényszék és a kir. járásbíróság területén levő, Zombor város területén fekvő, a zombori 5271. sz. betétben A. I. 1. sorsz., 724.4. hrsz., 294. ö. i. sz. 274 négyszögöles ingatlanra, mely végrehajtást szenvedő nevében áll, 8400 kor. kikiáltási árban a kir. törvényszék árverési helyiségében 1911. évi május hó 8-ik napjának délelőtti 11 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t. c. 169. §-a alapján a Militicsi Takaré- és Segélyszövetkezet végrehajtató érdekében is 5067 kor. követelése s járulékaí kielégítése végett megtartatni fog.

Zombor, 1911. évi március hó 14-én.
Radány s. k. kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

Weber,

telekkönyvezető.

43-1-1

Pallase sec.

a Magyar Pezsgő királya!

Kapható:

MAYER ISTVÁN

fűszer- és csemege-üzletében

42 ZOMBORBAN. 41

Eladó vendégfogadó!

Zomborban, a Thököly- (apatini)-úton, a volt Remlinger-féle, most Gromilovits Antal tulajdonát képező, az „Arany hordóhoz“ címzett **vendéglőjét a 22. számú házával együtt**, családi viszonyok miatt, **örökáron**, szabad kézből azonnal eladja

a tulajdonos

Gromilovits Antal.

vendéglős.

39 4 3

Delaware vessző!

Nagy Gabor-féle legnemesebb faj.

Vidékünkön több mint 20 év óta honos s az egész országban már igen elterjedt bőtermő, erős édes bort adó faj. Oltani, permekezni nem kell, mert filokszera, sem szőlőbetegség kárt benne nem okoz. Jól beérett szép sima vessző, míg a készlet tart I. oszt. 1000 drb 35 korona. 100 drb 4 korona. II. oszt. 1000 drb 20 korona. A sima vesszők előgyökereztetéséhez utasítást küld és megrendeléseket 10% előleggel elfogad.

FISCHER és WOLNER,
BIHARDIÓSZEG.

KOLLÁR JÓZSEF

* könyv- és papírkereskedése, *
könyvnyomdája és könyvkötészete

ZOMBORBAN.

Ajánlja dúsan felszerelt
könyv-, papír- és írószer-raktárát.

Elvállal mindennemű

könyvnyomdai munkák.

ügymint:

üggyévi és községi nyomtatványok,
körlevelek, mérlegek,

eljegyzési értesítők,

MEGHÍVÓK, FALRAGASZOK,

NÉVJEGYEK

stb. a legcsinosabb kivitelben való
elkészítését: ügyszintén

könyvkötészeti munkákat,

melyek a legolcsóbb árban számítatnak.

Vidéki megrendelések

gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Báthori György, kertész,

jelenleg a Hungaria-vendéglő tulajdonosa,
ki 32 évi kertészeti munkálkodás köz-
ben e téren jó hírnevet szerzett,
elvállal mindenféle

kertészeti munkát,

ügymint:

kert-átalakításokat,

gyümölcs-, rózsafa- és szőlő-neme-
sítést; gyümölcsfáknak termőképessé
tételére vállalkozik; ügyszintén

3000 darab legnemesebb gyümölcsfaját

eladásra ajánlja. 91-60

Érdeklődők **Báthori** vendéglőjében
tudakozódhatnak: Basa-utca 3.

KIADÓ!

**Bútorozott szobák és iroda-
helyiség azonnal vagy május
1-ére** — Rákóczi-út 13. sz. alatt —

kiadó!

Bővebbet **Matusek Béla** üzletében,
Kossuth Lajos-utca 14. sz. a. 37-65

Ha célt akarunk érni:

HIRDESSÜNK A

Bácsmezei Függetlenség

című politikai lapban.

Hirdetések felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN:

Erzsébet-körút 13. szám alatt,

valamint:

KOLLÁR JÓZSEF

könyv- és papírkereskedésében

ZOMBORBAN.

Fix fizetés

és magas jutalék mellett al-
kalmazunk vidéki ügynököket,
sorsjegyek részletfizetésre való
eladásához. Havonkénti elér-
hető jövedelem 300—600 K.

Hecht Bankház Részv.-Társ.

BUDAPEST, Ferencziek tere 6.

89-54